

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
16.12.2022

Sak:

Justering av budsjettramme for 2022 etter tilleggsproposisjon

Innstilling til vedtak:

Universitetsstyret vedtar rektors forslag til inndekning av forventet rammekutt i statsbudsjettet 2022, som følge av ny pensjonsmodell og redusert reisevirksomhet.

Bakgrunn:

Intern hovedfordeling av budsjetttrammene ved UiT Norges arktiske universitet fordeles normalt et halvt år før vedtatt statsbudsjett. I styremøtet 14.6.2021 behandlet universitetsstyret intern hovedfordeling av budsjett for 2022 for UiT (S 26/21). Saken var basert på forventet bevilgning over statsbudsjettet for 2022. I forslag til statsbudsjett for 2022 ble det imidlertid lagt fram budsjettkutt som er av vesentlig betydning for UiTs interne hovedfordeling. Forslaget er videreført av regjeringen Støre i deres tilleggsproposisjon. Budsjettkuttene gjelder i hovedsak ny premiemodell for pensjon og endrede reisevaner i staten.

I styresak 26/21 ble universitetsdirektør¹ gitt fullmakt til å foreta nødvendige justeringer av de interne budsjetttrammene etter at endelig statsbudsjettet er vedtatt i Stortinget. Budsjettkuttet knyttet til pensjon er imidlertid av et slikt omfang at det anses som hensiktsmessig å fremme dette som en sak for universitetsstyret.

Forslag til endring gjelder i hovedsak innføring av en ny virksomhetsspesifikk og hendelsesbasert premiemodell av Statens pensjonskasse (SPK), som medfører et rammekutt for UiT i 2022 på 102 mill. kroner. Kuttet fremstilles som budsjettneuttralt av Kunnskapsdepartementet (KD) grunnet besparelsene knyttet til den nye premiemodellen, og skal ut fra dette ikke ha realøkonomiske konsekvenser. Det vil si at rammekuttet fra KD skal tilsvare redusert premiebetaling fra virksomheten til SPK gjennom året. Denne antagelsen er imidlertid omstridt² i universitets- og høyskolesektoren, som gjennom Universitets- og høyskolerådet har problematisert departementets regnemåte. UiT sine egne beregninger, basert på foreløpige tall (prognose) fra SPK, anslår reelle besparelser til kun å være 45,7 mill. kroner fra 2021 til 2022. Det tas forbehold om usikkerhet i beregningsgrunnlaget, men konsekvensen er beregnet til å utgjøre et realøkonomisk kutt på 56,3

---

¹ Denne fullmakten ble overtatt av rektor fra 1.8.2021.

² Departementets utgangspunkt for besparelsen er differansen mellom en tenkt fremtidig premiesats ved gammel modell og den nye estimerte satsen UiT er forelagt. For universitet vil det naturlige derimot være å sammenligne 2021-satsen mot 2022-satsen for å beregne besparelser. I tillegg er det kuttet i bevilgning for pensjonsbesparelser knyttet til stillinger som er finansiert av eksterne bidragsytere, og dermed tar UiT kostnaden for andre aktører.

mill. kroner. Det vil si at ca. 45 % av kuttet er budsjettøytralt og 55 % er reelle rammekutt. Ny premiemodell og tilhørende kutt er nærmere beskrevet i vedlegg 1.

Ifølge tilleggsproposisjonen skal Finansdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet se nærmere på hvilke konsekvenser den nye premiemodellen har for de statlige universitetene og høyskolene. Dette på bakgrunn av at institusjonene også får finansiering over andre budsjettposter enn kap. 260, post 50. Eventuelle justeringer vil regjeringen komme tilbake til i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, som legges frem i mai samme år.

Forslaget til statsbudsjettet for 2022 har i tillegg et rammekutt på ca. 10 mill. for UiT, hvor av 8,4 mill. kroner er begrunnet med endrede reisevaner i staten. Det blir lagt til grunn at reiseaktiviteten fremover vil være varig redusert og den økte bruken av digitale møter skal tilrettelegges for en slik utvikling.

Rektors vurdering

Som følge av de ovennevnte rammekuttene i statsbudsjettet, er det i UiTs interne hovedfordeling for 2022 fordelt 112 mill. kroner mer enn det som kan forventes å bli vedtatt statsbudsjett for 2022. Differansen mellom internt fordelt budsjetttramme og statsbudsjettet kan dekkes inn enten med å trekke på sentral reserve, eller å justere de allerede fordelte budsjetttrammene for enhetene.

Sentral reserve har tidligere vært benyttet som en salderingspost for mindre avvik mellom fordelt budsjetttramme og vedtatt statsbudsjett, gitt at det er blitt ansett som forsvarlig i forhold til reservens størrelse. Etter de senere års budsjettfordeling ved UiT er imidlertid status på sentral reserve negativ og rektor vurderer det ikke som forsvarlig å belaste reserven ytterligere. Rektor anbefaler derfor at differansen på 112 mill. kroner dekkes inn gjennom justering av de interne budsjetttrammene for 2022. Kuttene skal dermed få reelle konsekvenser for enhetenes aktiviteter og planer.

Pensjonskuttet på 102 mill. kroner foreslås fordelt etter fakultetenes og enhetens relative andel av regnskapsførte pensjonskostnader for 2020. En alternativ fordelingsnøkkel ville være å basere seg på enhetenes andel av den totale lønnsmassen. Det er gjort beregninger for begge alternativene, som viser å komme svært likt ut. Den største differansen i relativ andel mellom fordelingsnøkklene var på 0,4 % for fakulteter/enheter. Etter å ha drøftet alternativene med dekanene, foreslår rektor en fordelingsnøkkel basert på enhetenes andel av pensjonskostnadene. Brutto virkning av rammekuttet knyttet til pensjonskostnader framgår av tredje kolonne fra høyre i tabellen nedenfor. Så vil enhetene også få en besparelse i betalte pensjonskostnader gjennom året, slik at nettovirkningen per nå er beregnet til ca. 55 % av dette rammekuttet.

Rektor foreslår at resterende rammekutt fra KD, hovedsakelig knyttet til endrede reisevaner i staten, blir fordelt etter allerede etablert nøkkel for ABE-kutt (arkivref. 2020/6723-25). Denne fordelingsnøkkel er basert på enhetenes relative andel av generell basistildeling, med halv virkning for enheter som ikke har resultatfinansiering. I motsetning til pensjonskuttet kan dette anses som et ordinært rammekutt, og som må sees i forhold til antatt reduksjon av reisekostnader ved enhetene. Virkningen av kuttet framgår av kolonnen lengst til høyre i tabellen nedenfor.

Fak	Fak(T)	Pensjon 2020	Nøkkel	Just.ram.	Nøkkel	Just.ram.
26	Administrasjonen	31 198 532	10 %	10 649 000	11 %	1 129 000
27	Felles Infrastruktur	11 530 300	4 %	3 936 000	0 %	19 000
31	Det helsevitenskapelige fakultet	83 435 524	28 %	28 478 000	29 %	2 909 000
32	Fakultet for naturvitenskap og teknologi	40 920 498	14 %	13 967 000	11 %	1 132 000
33	Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	53 797 290	18 %	18 362 000	19 %	1 868 000
34	Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	35 074 207	12 %	11 971 000	10 %	1 003 000
36	Det juridiske fakultet	7 993 250	3 %	2 728 000	3 %	289 000
38	Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	15 225 835	5 %	5 197 000	7 %	699 000
41	Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen	11 893 469	4 %	4 059 000	6 %	610 000
45	Universitetsbiblioteket i Tromsø	8 015 402	3 %	2 736 000	3 %	273 000
Sum		299 084 309	100 %	102 083 000	100 %	9 930 000

Tabell 1: Nøkkelbasert rammejustering for henholdsvis pensjonsmodell og øvrige

Det vil være svært krevende for fakulteter og administrative avdelinger å håndtere en budsjettreduksjon av slik størrelse. Arbeidet med budsjettering for 2022 er kommet langt, og justeringen vil få betydning for enhetenes aktivitetsnivå. Dersom reduksjonen i budsjettammer blir varig og ikke utlignes gjennom tilsvarende besparelser, har flere enheter signalisert at det ikke kan utelukkes reduksjoner i bemanning. Det må derfor arbeides med sikte på avklaringer av situasjonen fram mot revidert nasjonalbudsjett, jf. at utgangspunktet fra departementene er at endringene i pensjonsmodellen skal være budsjettneutrale.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Odd Arne Paulsen
Saksbehandler: Sindre Hammer Tjønnøy